

„Stajerc“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslovanje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 32.

V Ptuj v nedeljo dne 13. septembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Začetek odločilne bitke okoli Lemberga. — Srbska Timok-divizija uničena. — Nemci zavzeli vse severno-francoske trdnjave in stojijo pred Parizom. — Povsod zmage.

Velikanska bitka, v kateri stoji par milijonov vojakov deloma na ruskem Poljskem, je končala najprej brez prave odločitve. Naši armadi generalov Dankl ter Auffenberg sta sicer dosegli krasne uspehe in prodrli do ruske trdnjave Lublin. Na drugi strani pa je naša armada zapustila Lvov, kar je ruski poveljnik raztrobil kot velikanski uspeh. Da je pa ta ruska „zmaga“ pri Lvovu jalova, dokazujejo ravno zadnje vesti. Pričela se je namreč zopet ta grozovita bitka ob rusko-gališki meji in sicer se je pričela z našim naskokom. Vsak hip zamore priti odločitev v tej orjaški borbi, v kateri tečejo pravi potoki krvi in vsled katere obdaja vso človeštvo tiha groza. . . Naše polno prepričanje je, da bode večni Bog našemu orožju zmago podelil. Kajti na naši strani je pravičnost, luč in kultura; mi smo zaščita človeške civilizacije, mi smo jez proti azijskemu divjaštvu. Zato moramo zmagati! — Kar pride o tej velikanski bitki še danes brzojavnih poročil, to objavimo v telegramih. Na vsak način zamoremo dvojce povdarjati: prvič da bode danes ali jutri velikanska odločitev padla, da živimo torej v zgododovinskih časih; drugič pa, da vse kaže, kje bode zmaga: pri nas, na strani pravice!

Srbe je naša armada popolnoma obkolila. Ker so mislili, da smo zaradi orjaških bojov na Ruskem srbske meje le slabo zastražili, poskusila je srbska Timok-divizija čez Savo priti in se na Ogrskem vgnezditi. Ali to je bila krvava njena usoda! Vsa Timok-divizija je bila do zadnjega moža uničena; 5000 Srbov je padlo, 5000 pa jih je bilo vjetih. To je tako grozno svarilo za državo kraljemorilcev, da se pač nikdar več ne bode upala prekoračiti avstro-ogrskih mej. Istotako so bili Črnogorci na raznih straneh krvavo tepeni.

Na morju se za našo monarhijo doslej ni zgodilo mnogo pomembnega. Zadnjič priplulo je francosko vojno brodovje do Pole in je pričelo nekatere naših zunanjih trdnjav obstreljevati. Doseglo pa ni nobenega uspeha. Bojijo se blizu priti!

Naša zaveznica Nemčija nadaljuje z občudovanja vrednimi uspehi svojo zmagovalno pot proti Parizu. Na severnem Francoskem so padle že vse francoske trdnjave v nemške roke. Zadnja je bila trdnjava Maubeuge, pri kateri so Nemci vjeli 40.000 Francozov in Anglezov ter 400 sovražnikovih kanonov. Francoska prestolnica Pariz je v grozovitem strahu. Vlada je že pobegnila v drugo mesto, Pariz pa se pripravlja na obleganje, katero pri velikih nemških topovih seveda ne bode dolgo trajalo. Lahko se trdi, da ležita danes Francoska in Belgija premagani na tleh. Rusa in Angleži pa čaka z božjo pomočjo ista usoda!

Auffenbergova zmaga.

Šele sedaj je postalo popolnoma jasno, kako velika in pomembna je zmaga, ki jo je izvojevala armada generala Auffenberga. S to zmago je postalo nemogoče, da bi mogla ruska armada, ki operira od vzhoda in ruska armada, ki stoji na severu pri Holmu, skupno, roko v roki delati. To je velikanskega pomena za našo armado in iz tega se šele prav spozna, da opustitev Lvova res nima stratežične važnosti, ampak se je le zgodila, da se mesto obvaruje bombardiranja. Pri armadi generala Auffenberga so se posebno odlikovali moravski in češki polki in nižjeavstrijski domobranci, pri armadi generala Borojevića Ogrji, pri armadi nadvojvode Josipa Ferdinanda Solnogradčani, Gornjeavstrijci in Tirolci.

Z odkritosrčnostjo, ki daje vsaki besedi prepričevalen značaj, je bilo z dovoljenjem vojne uprave v soboto razglašeno, da je naša armada zapustila Lvov. Zgodilo se je to iz nagibov, ki jim je samo pritrjevali. Lvov je sicer stolno

mesto gališke in duševno in gospodarsko središče zapadnega dela te kronovine, ali v vojaškem oziru nima nobenega pomena. Operacije avstrijske armade proti ruski armadi niso prav nič odvisne od tega, v čigavih rokah je Lvov. Vodstvo naše armade je s to možnostjo sploh računalo in pri tem tudi upoštevalo, da takega mesta kakor je Lvov vendar ne kaže izpostaviti obstreljevanju sovražnih topov, ko posest tega mesta ni stratežične važnosti. Sklep vodstva naše armade, zapustiti Lvov, je s človekoljubnega stališča vse hvale vreden, zlasti ker so zmogovite operacije generala Auffenberga pokazale, da gre vojna v popolnoma drugi smeri. Odkar je namreč zmagala armada generala Auffenberga, je položaj tak, da pribaja hrbet ruske armade čedalje bolj v nevarnost, čim bolj se ruska armada bliža Lvovu. Uspeh Rusov pod Lvovom je samo navidezen, je samo delen, zakaj na vseh drugih koncih bojišča je bila ruska armada tako poražena, da se tudi pri Lvovu ne bo mogla držati.

Zmagovalac pri Zamostju.

Armadni nadzornik general pehote, Moric vitez pl. Auffenberg, ki je slavno pri Zamostju Ruse premagal in ki prodira v Rusijo ob Reki Bug, je bil rojen leta 1850. v Opavi. Njegov oče je bil predsednik deželnega sodišča. Vojaške študije je dovršil na vojaški akademiji v Dunajskem Novem Mestu. Za poročnika je bil imenovan, ko je bil 19 let star. Pridelili so ga 28. pešpolku. Nadarjeni častnik je izdelal vojno šolo in so ga nato majnika leta 1877 pridelili generalnemu štabu. Mladi častnik generalnega štaba se je udeležil leta 1878 okupacije v Bosni in Hercegovini. Od meseca majnika leta 1880. naprej je služil Auffenberg v generalnem štabu. Oktobra leta 1890 je bil imenovan za načelnika generalnega štaba 28. pehotne divizije. Podpolkovnik je postal majnika leta 1891; majnika leta 1894 pa polkovnik pešpolka št. 96. Za poveljnika pešpolka št. 23. je bil imenovan aprila leta 1895, julija 1895. so ga premestili kot poveljnika k pešpolku št. 78. General je postal Auffenberg majnika 1900, ko je bil imenovan za poveljnika 65. pehotne brigade. Podmaršal je postal naš junak 1. majnika 1905 in je kot tak postal poveljnik 36. pehotne divizije v Za-

grebu. Auffenberg je dne 1. oktobra 1907 postal generalni nadzornik zbornih častniških šol, a leta 1909 je bil imenovan za poveljnika 15. armadnega zbora v Sarajevu. Ko je vojni minister, general pehote, baron Schönaich odstopil, je postal Auffenberg vojni minister, kjer se je zelo odločno zavzemal za potrebe armade. Ko je odstopil, je bil imenovan za armadnega nadzornika.

Zaupanje, ki ga ima armada v njega, je Auffenberg upravičil v krvavih, a slavnih bitkah pri Bugu. Njegovo ime ostane nepozabljeno v povestnici naše hrabre in slavne armade.

Francoska bojna mornarica na delu. — Francoska mornarica brezuspešno bombardirala Kotor.

Dunaj, 3. septembra. Uradno se razglša: Dne 1. septembra ob 9. uri zjutraj se je pojavilo na veliki daljavi pred vhomom v kotorsko lukko francosko sredozemsko morskoro brodovje, obstoječe iz 16 velikih enot (oklopnic in križaric) in velikega števila torpedov. Francosko bojno brodovje je oddalo 40 strelav močnega kalibra na zastareli fort na vrhu d'Ostro, ne da bi ondotne utrdbe kaj poškodovalo. Od posadke so bili trije možje lahko ranjeni. Nato je plulo francosko brodovje nekaj časa v severozahodni smeri in se je nato obrnilo proti jugu, navidezno kakor bi Adrijoo zopet zapustilo. Gre se torej očitno za brezuspešno demonstracijo francoskih bojnih moči na naši južni obali.

Uničenje srbske Timok-divizije. — 5000 Srbov padlih, 5000 pa vjetih.

Kakor smo že poročali, bila je srbska armada v okolišču Mitrovice grozovito poražena. Zdaj prihajajo o tej zadevi podrobnosti v javnost. Srbi so menda mislili, da je Avstrija vse svoje vojaštvo na rusko bojišče poslala. Zato so sklenili, da gredo čez Savo in se v gnezdijo na Ogrskem. To nalogo je prevzela Timok-divizija, ki jo smatrajo za najboljšo cele srbske armade. In res, — ponosna Timok-divizija prišla je pri Mitrovici čez Savo; ali niti eden mož iz njenih vrst se ni vrnil več na srbsko obrežje; k večjem da so valovi kakšnega mrljica na srbsko obal vrgli. Naši vojaki pustili so Srbe se mirno izkrcati; mirno so jih pustili tudi čisto blizu k sebi priti. Srbi so prišli ponoči in so menda upali, da bodejo naši vojaki spali. Ali zmotili so se grozovito. Ko so prišli blizu, sprejel jih je morilni ogenj. Padali so kakor snopi; obenem pa so jih naši vojaki že obšli. Kar ni bilo ustreljeno, to je v begu v Savi utonilo ali pa vjeto bilo. Niti en član tega srbskega napada ni ušel svoji usodi. Vjetih je bilo okroglo 5000 Srbov. Ravno toliko pa jih je izgubilo svoje življenje. S tem so Srbi prvi svoj večji poskus, priti čez mejo, krvavo plačali. Videli so, da je naša meja izbornoo zastražena in da se bodejo morali prej ali slej vdati!

Žalostne razmere v srbski armadi.

K. B. Budimpešta, 9. septembra. — Danes prišlo je skozi Budimpešto okoli 5000 srbskih vojnih jetnikov od Timok-divizije. Obdržalo se jih bode v bližini Grana. Jetniki pripovedujejo o grozovitih razmerah v srbski armadi. Praviyo, da je hrana izredno slaba. Cele dneve dolgo ne dobijo nič drugega nego suhi kruh in morali so mnogo trpeti. Tudi plačo se jim daje neredno. Rezerva in landšturm sploh ne dobiva plače. Med vojaštvom vlada seveda velika nezadovoljnost, ker je to že tretja vojna v kratkem času. Med vojaštvom se pojavlja tudi že upor. Tudi se vojaki vsled bede nasprotniku prav hitro udajo.

Zmagovita bitka pri Komarowu.

Dunaj, 3. septembra. (Kor. urad). Bitke, ki so se razvile na ruskih bojiščih iz naše ofenzive, se niso donesle odločitve v vojno. Na zapadnem krilu na sovražnikovo ozemlje prodirajoč, na vzhodu Galicije braneč korak za korakom

domača tla proti močnejšemu sovražniku, so naše čete povsod upravičile stari sloves svoje hrabrosti in zro z zaupanjem na resne boje, ki so še na pragu. Opis krvavih bitk preteklega tedna naj ostane prihranjen zgodovini. Sedaj se da potek dogodkov orisati samo v velikih potezih. Vzhodno od Danklove armade, zmagovite po tridnevni bitki pri Krasniku, je pričela dne 25. avgusta tudi med Huczwio in Wieprzom dirigirana Auffenbergova armada z napadom na sovražne čete, ki so v okolici Cholma prodrle proti jugu. Iz tega se je razvila bitka pri Komarowu. Dne 28. avgusta smo začutili, da je poslela vmes preko Belca in Uhnowa dirigirana armada nadvojvode Josipa Ferdinanda. Ker so nam na cesti Zamošč-Krasnostaw stale nasproti razmeroma samo slabe sile, so se dne 29. avgusta lahko znatni armadni deli okrenili iz okolice pri Zamošču proti vzhodu ter prodrli do Czesnikov. Temu nasproti je sovražnik, ki se je povsodi boril z največjo hrabrostjo in trdovratnostjo, osredotočil najlutejše svoje napade na prostor pri Komarowu, pač z očitvidnim namenom, na tem mestu prebiti bojno črto.

Zvečer je stala armada na črti Przewodcu-Grodek Czesniki-Vielczka, pri čemur sta Grodek in Czesniki tvorila nekako prelomno točko cele fronte. Na ruski strani so posegle v boj nove čete, ki so prispele iz smeri Krylowa in Grubieszowa. Drugi dan je Auffenbergova armada nadaljevala započete svoje obkoljevalne operacije, sovražnik pa je ponovil svoj poskus, fronto prebiti. Pri tem je svojo lastno fronto nazaj zapognil do Laponie-Tarnawatke. Med tem se je mogla armada nadvojvode Josipa Ferdinanda dokopati v splošem tik do vozne poti Telatyn-Rachania. Dne 31. avgusta je akcija, da se sovražnika obkoli, med najlutejšimi boji znatno napredovala, to tem bolj, ker smo se tudi s severa okrenili proti Komarowu. Rusi, pri Komarowu že skrajno ugroženi, so se jeli umikati v smeri proti Krylowu in Grubieszowu; grozečemu obkoljevanju so se pa ubranili z ofenzivnimi sunki na vse strani, zlasti pa proti armadi nadvojvode Josipa Ferdinanda. Končno v popoldanskim urah 1. septembra je postalo gotovo, da je končno zmagala Auffenbergova armada, v kateri so se z izredno vztrajnostjo in bravuro borile tudi dunajske čete in skupina, ki jo je vodil general pehote Borvič.

Osvojili smo Komarow in vse višine južno do Tysowca. Nadvojvoda je prodrl proti Staremu Sjlou. Množice vjetnikov, številni vojni materijal, 200 topov in številne strojne puške so padle v naše roke.

Med temi borbami Auffenbergove armade je Danklova armada dne 27. avgusta bila drugo bitko pri Niedzwici duži in je pritegnila dele naših doslej na zapadnem bregu Visle prodirajočih vojev preko reke Nase. Ves ta armadni oddelek je drugi dan obkoljevalno prodril do Lublina. Istočasno s temi pravkar opisanimi dogodki so se vršili težki boji tudi v vzhodni Galiciji. Dne 27. avgusta so zadele naše čete, določene, da odbijejo tamkajšnji sovražni vpad, izvršen od mnogo jačih vojev, v črti Dunajow-Bask na sovražnika. Vkljub uspehu naših kolon, ki so prodirajoč od Dunajowa osvojili višine vzhodno od Pomerzanov, niso mogli naši armadni voji, prodirajoči ob obeh straneh Łeczowske petlice, prodrati proti sovražniku, ki je bil zlasti, kar se tiče artiljerije mnogo močnejši.

Dne 28. avgusta so Rusi nadaljevali z napadom tudi na armadne voje, boreče se vzhodno od Lwova. Popoldne se nismo mogli več izogniti, da bi se ne umaknili za Gnielo lipo in v ožji prostor vzhodno in severno od Lwova, to tem manj, ker je bilo ugroženo tudi naše južno krilo iz smeri Rzezany. Umikovalna akcija se je izvršila v polnem redu, ne da bi posebno pritiskal za nami sovražnik, ki je očitvidno takisto mnogo trpel. Dne 29. avgusta so Rusi na celi fronti znova napadli in so pomaknili svoje čete severovzhodno od Lwova proti jugu. Drugi dan so pomnožili te napade z največjo ljutostjo; sovražnik je zlasti od Przemyslanov in od Firiejewa sem lahko pošiljal vedno nove čete v boj, pred katerimi so se morali naši voji po brezuspešnih poskusih, da bi razbremenili vsled ofenzivnih sunkov znova v okolici Rohatyna zbrane armadne dele, umakniti proti Lwovu in Nikolajowu. V vseh teh bojih so pretrpele naše

vrle čete, v prvi vrsti vsled številnejše, tudi iz modernih težkih topov strelajoče sovražne artiljerije velike izgube. V obče lahko rečemo, da smo se doslej borili proti 40. ruskim pehotnim in 11. konjeniškim divizijam in ba smo najmanj polovico teh sovražnih sil, zadajajoč jim velike izgube, odbili.

Lvov.

Kakor je Varšava glavno mesto Ruske Poljske, tako je Lvov glavno mesto avstrijske Galicije. Varšava šteje 800.000, Lvov pa nekaj nad 200.000 prebivalcev, med katerimi je velik del judov. Mesto leži v kotlu, v dolini, ki se odpira proti severu. V mestu je nastanjeno gališko namestništvo, nadalje poveljstvo 11. armadnega zbora. V Lwovu rezidirajo rimsko katoliški, grško katoliški in rumunski nadškof.

Sredmiescie, notranje mesto, tvori središče štirih predmestij, ki so: na severu Sredmiescieja Zolkiewski, na zahodu Krakowskie, na vzhodu Svyzawskowie in na jugu Halickie predmestje. Notranje mesto omejuje proti zahodu Waly gubernatorskie, zahodno pa Waly hetmanskie po hetmanu Jablonskem, ki je branil svoj čas mesto proti Turkom in mu je postavljen tudi spomenik.

Na glavnem trgu stoji sredi starih hiš in modernih monumentalnih vodnjakov mestna hiša, ki so jo zgradili pred sto leti. Iz 65 metrov visokega stolpa je lep razgled na mesto in okolico. Tudi z Unionskega griča, ki leži izven mesta in s Franc Jožefove gore se nudi lep razgled.

V Lwovu je veliko starih hiš in muzejev. V Kaminienici Krolewski, zgrajeni leta 1850., kjer je Sobieski v svojih časih bival, je zdaj mestni muzej, severno zahodno od trga leži Dzieduszyckijev deželni muzej z zbirkami iz nekdanje kraljevine Poljske. Tudi obrtni muzej je vreden, da se ogleda. Staupropigianski muzej obsega zbirke rusinske cerkvene umetnosti. Tudi v cerkvah je veliko dragocenosti. V Krakovskem predmestju leži gališko deželno poslopje, ki ga je zgradil Hochberger. V zborovalnici se nahaja Matejkova zgodovinska slika.

V krakovskem predmestju leži tudi mestni park. V Osolinskijevem narodnem muzeju je nastanjena bogata knjižnica, ki obsega 300.000 tiskanih del, 4881 zvezkov rokopisov, redke bakroreze in denar, orožje in stare slike.

Ko je cesarica Marija Terezija zasedla Lvov, je storila vse, da je pod vlado zadnjih poljskih kraljev zelo zanemarjeno mesto dvignila. Uredila je davke in leta 1773 je v Lwovu že apelacijsko sodišče poslovalo. Najpočasneje je napredovalo šolstvo. Sedanje mesto z vzornim vsenčilščem je dobilo šele leta 1875 prvo ljudsko šolo.

Kje pade zmaga.

Danes na to vprašanje seveda nikdo ne more odgovoriti. Graška „Tagespost“ prinaša danes (četrtek) sledeče poročilo svojega vojnega poročevalca:

„Po komaj 8dnevem operacijskem odmoru vnel se je v vzhodni Galiciji zopet nov veliki boj; nova bitka je v polnem teku. Dne 31. avgusta so v prostoru Lemberg-Dnjestr naši vojaki linijo Lemberg-Mikolajev v njim predpisanem defenzivnem (odpornem) namenu zavzeli. Dne 1. septembra so med Bugom in Wieprzom napredujočih sedem ruskih armadnih kórov končno in pod težkimi izgubami nazaj vrgli. Dne 2. septembra izpraznili so naši vojaki mesto Lemberg, da se v neki zahodno ležeči ugodnejši poziciji združijo in za nove odločilne boje pripravijo. Dne 3. septembra obstreljevali so Rusi v drugem okrožju Lemberga ležeče utrdbe in so dva dni pozneje prišli v Lemberg. Dneve med 4. in 8. septembrom porabili so Rusi za izboljšanje svojih hudo poslabšenih moči. Naše vodstvo pa jim daljšega odmora ni pustilo, ker bi drugače Rusi v notranjem svoje države zbrane pomožne moči poklicali. Več dnevi odmor porabili so naši za posebne zadeve, ki bodejo pri zdaj pričeni novi bitki močno vplivale. V 9dnevni bitki porabljeni material se je nadomestil; pomanjkanje moštva, ki se je ta in tam pojavilo, se je odpravilo Prehranjevanje je urejeno, duh naših vojakov je izboren. Oficirji in vojaki imajo voljo, da zdaj bližajočo odločitev spre-

menijo v zmago avstro-ogrškega orožja. Na južnem bojišču se je uničilo Timok-divizijo; upati je, da se je ta srbski napad v okvirju velike akcije izvršil, o katere polomu je pričakovati nadaljna poročila.

Gališki vohuni in izdajalci.

Roda Roda, vojni poročevalec „N. Fr. Presse“, brzojavlja: Naše čete so opazile, da se na bojišču večkrat krave pojavijo. Kmalu na to, ko so se pokazale krave, je redno sledila toča ruskih šrapnelov, kar je vzbudilo pozornost, ker so naše težke vidne sive uniforme že postale zemlji podobne. Rusofilskim kmetom so Rusi naročili, da naj označijo naše strelske čete, osobito tiste, ki so dobro krite, s čredami goveje živine. Ruski topničarji so nekaj časa pustili svojim zaupnikom, da so se umaknili, nakar so obsipavali naše čete z dežjem krogelj. Kadar korakajo naše patrulje skozi ruske vasi, morajo zelo paziti na visoka drevesa, ker sedi na njih gotovo kak opazovalec, ki daje Rusom znamenja. Seveda ga takoj naši ustrelje.

Rezervni četovodja Gott, ki leži ranjen v Penzingu, pripoveduje, da je bila v neki visoki hruški skrita ruska strojna puška. V grmu skrit Rus je z vrvo vodil streljanje strojne puške. Ruso so naši prijeli in vzeli strojno puško.

Neki častnik bosanskega pešpolka št. 2 tudi pripoveduje, kako da so ruski ogleduhi v Galiciji dajali z dimom in s kresovi znamenja sovražniku. Kozaki se boja na nož izogibajo, a iz zasede tem rajši napadajo in more tudi ranjenje.

Oglas.

V lastni koristi nedejanskih vojakov kakor tudi osebja od vojaštva kupljenih ali najetih voz, nosilnih živalij itd. je ležanje, nastopiti vojaško službo s parom močnih, dobro prirežnih, ohlapnih čevljev (škornjev, opank), potem s pripravnim telovnikom z rokavi iz ovčje volne (volnena jopica, sweater) kakor tudi s toplimi volnenimi nogavicami, volnenimi rokavicami, s snežno oglavnico in s toplo ne več kakor 1½ kile težko volneno odejo (kocem).

V posestvu nedejanskih vojakov in črno-vojniki in pehote se nahajajoče snežne čevlje (skije) s palico in snežnimi obroči vred je istotako s seboj prinesiti.

Ti opravniki in opremljevalni predmeti ostanejo lastnina moštva in se jih — v kolikor so porabni za vojsko — pripusti za vojaško opravo.

Za obnovo, ki se skažejo najmanj enako vredna eraričnim čevljem, se plača polna cena para eraričnih čevljev, oziroma škornjev v gotovini.

Druge za vojsko porabne zgoraj omenjene opravne in opremljevalne predmete se povrača na podlagi navadnih cen po cenitvi prave vrednosti v gotovini.

Nedejanske gaziste se istotako pozivlja, prinesiti s seboj primerno zimsko opremo (pri pehoti tudi snežne čevlje in snežne obroče) kakor tudi nahrbtnike.

O maksimalnem tarifu.

C. kr. namestnika je dne 12. avgusta izdal maksimalni tarif vnovič spremenila.

Za predmete otrobi, ržena moka v Zgornje Štajerski, laneno olje, fižol in za zavoj (seženj) drv se do nadaljnjega ne določijo cene v maksimalnem tarifu.

Cena se je zvišala v maksimalnem tarifu edino le pri koruzi (turšici). Nasproti temu se je zamoglo znižati cene pri: ječmenu, ovsu, koruzni moki, krompirju, čebuli, svinjskem mesu, suhem spehu (za Srednje in Spodnje Štajersko), pri svinjski masti, mleku, jajcih, senu (mrvi) in slami.

Pogosto je razširjeno mnenje, da je dovoljena prodaja po cenah, navedenih v maksimalnem tarifu, pod vsakimi okoliščinami, tako, da bi bilo v takih slučajih vsako kazensko zasledovanje izključeno. Ta nazor ne velja. Prodaja po v maksimalnem tarifu ugotovljenih najvišjih postavkih dovoljena je le tedaj, če je z ozirom na posebne krajevne razmere prodaja po nižjih postavkih izključena. Potemtakem je tudi pri prodaji po ceni, katera ne presega najvišje postavke maksimalnega tarifa sodnijsko zasle-

dovanje po § 7 cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914, drž. z. št. 194 vsekakor mogoče.

Maksimalni tarif velja le za podrobno prodajo.

Nasproti temu pa velja cesarska naredba z dne 1. avgusta 1914, drž. z. št. 194 tudi za veletrgovino.

Potemtakem je podvrženo tudi zahtevanje neprimerno visokih, po gospodarskem položaju ali po posebnih krajevnih razmerah nikakor upravičenih cen od strani veletrgovcev ali producentov (pridelovalcev) kazenskemu zasledovanju po § 7 navedene cesarske naredbe.

Oblegovalni topovi kalibra 42 cm.

„Bohemia“ poroča iz Berolina: Istotako velikega pomena, kakor posest velikih oblegovalnih topov s kalibrom 42 cm je dejstvo, da je Nemčija pripravila te topove ne da bi inozemstvo o tem kaj izvedelo. Če bi se bilo to izvedelo, bi bili sovražniki sigurno svoje utrdbe temu primerno ojačili. Kakor se čuje, teh topov do sedaj v armadi sploh niso porabljali. Izdelani so bili v posebnem oddelku Kruppove tovarne ter je bilo pri tem zaposlenih le malo oseb. Inženirji so te topove proizkusili in se učili z njimi streljati in ravno isti inženirji so sedaj pri teh topovih zaposleni. Sigurnost streljanja pri teh topovih je sedaj nedosegljiva ter učinek krogelj, ki so visoke kot mož in napolnjene z ekrazitom, neverjeten. Domneva se, da bodo ti topovi igrali pri obleganju Pariza veliko vlogo in da se bo mesto preje udalo kol. 1871., sicer bi ti topovi mesto popolnoma porušili.

Angleška, Francoska, Rusija sklenile skupen boj in samo skupen mir.

Pariz, 8. septembra. (Kor. urad.) Agence Havas poroča iz Londona. Sir Grey, angleški minister za zunanje zadeve, ruski in francoski poslanik, vsak pooblaščen od svoje vlade so sklenili sledeči sporazum: Vse vlade se zavežejo, da ne bo nobena sklepala separatnega miru z nobeno državo. Mir bodo sklepale vse tri solidarno in nobena teh držav ne sme staviti pogojev, ne da bi se o njih preje sporazumela z ostalimi dvema.

Dunaj, 7. septembra. (Kor. urad.) Uradno se poroča: O že sporočenih ponovnih ljutih bojih Danklove armade, proti kateri je dobil sovražnik po železnici znatno pomoč, se je izvedelo, da je posebno skupina pod poveljstvom fml. Kesiraneka krvavo odbila močen ruski napad in vjela 600 Rusov. Sicer vlada na obeh bojiščih, v kolikor je znano, tudi danes relativno mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f f e r, generalni major.

Dunaj, 8. septem. Vojni poročevalec „Neue Freie Presse“ odločno ponavlja, da lahko na bodoče dogodke gledamo s polnim zaupanjem.

Dunaj, 8. septembra. Veliko tisoč hrabrostnih svetinj so odposlali v Galicijo, da vidno odlikujejo veliko število hrabrih vojakov.

Bulgarski ystaši.

K. B. Salonichi, 8. septembra. — Tu sem so došla poročila, po katerih so bulgarski ystaši zopet del srbske železniške zveze Gevg'heli v Novi Srbiji uničili.

Nemci proti Antwerpenu, Gentu in Ostende.

K. B. Paris, 8. sept. — Nemci so pričeli napredovati med Gentom in Antwerpenom. Vse zveze med obema mestoma so pretrgane. Pri mostu Wetteren bili so belgijski vojniki od Nemcev hudo tepeni. Nemci se pripravljajo na obstreljevanje trdnjave Ostende.

Šlezijška deželna bramba.

K. B. Breslau, 8. septembra. — Generalni komando naznanja: Naša šlezijška deželna bramba vjela je včeraj po zmagoviti bitki 17 oficirjev in 1000 mož ruskega gardnega kora in 3. kavkaškega kora. — To so najboljši ruski vojniki!

Francoski letalni stroj ustreljen.

Zasebna poročila pravijo, da so Nemci pri Nancyju več francoskih letalnih strojev ustrelili. Eden je imel brzovav francoskega predsednika

Poincarè na ruskega carja. V brzovjavu prosi Poincarè ruskega carja, da naj ta takoj zapove najhujšo ofenzivo; na ta način bi zamogla Francoska 8 dni miru dobiti; drugače je Francoska izgubljena.

Velika bitka vzhodno od Pariza?

Kopenhagen, 9. septembra. — Privatna poročila iz Pariza pravijo, da se je pričela včeraj vzhodno od Pariza velika bitka. Uspeh ni znan; sploh pa vsa vest ni potrjena.

Francoska trdnjava Maubeuge padla.

40.000 mož vjetih in 400 kanonov vzetih.

K. B. Berlin, 8. septembra. — Iz glavnega poveljstva nemške armade se poroča:

Maubeuge se je včeraj podal. Nemci so vjeli 40.000 Francozov, med njimi štiri generale. Več kot 400 kanonov in mnogo vojne orožja je padlo v nemške roke.

Francosko mesto Maubeuge je zadnja trdnjava ob severni francoski meji. S to zmago je torej Nemcem pot do Pariza odprta. V Maubeugu bilo je tudi mnogo Angležev, ki so istotako Nemcem v roke padli. Maubeuge ima tudi glavno železniško progo od Namurja čez St. Quentin proti Parizu.

Amerika posredovalka med vojskujočimi se državami?

Iz New-Yorka prihajajo vesti, da se je nemški cesar Viljem II. izrazil nasproti nekemu uglednemu amerikanskemu diplomatu, da bo evropska vojna trajala še dva meseca, potem pa da se bo obrnil on sam na Zedinjene amerikanske države, da naj posredujejo za mir med vojskujočimi se državami. Razlogi in motivi za ta odlok nemškega cesarja da so obziri na občo evropsko civilizacijo, katera bi vsled nadaljevanja vojne zelo trpela.

Koliko je na tej vesti resnice, se ne da kontrolirati. Da pa zadržaj te vesti odgovarja načinu mišljenja nemškega cesarja in da je zbog tega ta vest zelo verjetna, to stoji. Sedanji nemški cesar, dasi je vrlo dobro poznan kot ognjevit zagovornik organizacije obrambne sile nemške vojne, vendar po svojem mišljenju ni pristaš vojne radi vojne same kot take. On je človek izvanredne inteligence in dalekosežnega pogleda, in kot tak se drži tega, da vojna sama ni sebi namen, temveč da je samo sredstvo v dosego kakega drugega namena, in sicer namena v dosego miru, ki je glavni pogoj za plodonosno delo in zbog tega tudi za napredek civilizacije.

Bulgarija v vojnem stanju.

Uradni list bulgarske vlade „Narodni pravo“ prinaša razglas vlade, s katerim se zapove vojnemu ministerstvu in notranjemu ministerstvu, da vsa dela za proglasitev vojne stanja („vojno položeno“) izvrši. S tem je dokazano, da se pripravljata tudi Bulgarija na resne dogodke. Rusija in Srbija vplivata z vsemi močmi na bulgarsko vlado, da naj se ta pridruži našim sovražnikom. Ali upati je, da bodejo Bulgari pametnejši in se ne bodejo dali zvabiti na led tistim, ki so jih oropali za vse plodove njih balkanskih bojev.

Angleški parnik se potopil.

K. B. London, 8. septembra. — Na vzhodnem angleškem obrežju prišel je angleški parnik „Pathfinder“ na mino. Razstrelil se je in potopil. Potopilo se je z njim tudi okoli 250 Angležev; 4 mrljice in 13 ranjenecv potegnili so iz vode. — Iz tega poročila je razvidno, da Angleži niti na svojem lastnem bregovju niso varni pred nemškimi napadi. In vsa njih velikaška morska moč je doslej popolnoma brezuspešno delovala.

Nova bitka pri Lembergu.

K. B. Dunaj, 9. septembra. Uradno se razglša:

V prostoru Lvova (Lemberga) pričela je nova bitka. — Namestnik generalštabnega šefa pl. H ö f e r, generalmajor.

K tej uradni vesti poročajo še zasebni poročevalci večjih listov, da je ta odločilna bitka pričela z avstrisko ofenzi-

v o, da so torej naše armade pričele naskok. Iz tega sledi dvoje: prvič je s tem jasno dokazano, da so naši vojaki Lemberg le iz vojaških ozirov zapustili, ne pa da bi bili morda premagani; drugič pa sledi iz tega, da se čuti naša armada v kljub velikemu nasprotniku dovolj močno, da naskoči sovražnika.

Pričela se je torej velika bitka na ruskem bojišču, ki bode prinesla prvo merodajno odločitev! In zmaga mora biti naša!

Deset vojnih zapovedi za tiste, ki doma ostanejo.

1. Ohrani pod vsakim pogojem mir. Ako pridejo porazi, potem pomisli, da ostanemo končno vendar nepremagljivi, dokler držimo skupaj. Ako pridejo zmage, potem pomisli, da jih nisi ti priboril, marveč da so drugi zate umrli.

2. Obdrži istotako pod vsakim pogojem zavest, da si del najpridnejšega ljudstva sedanjega človeštva. Del ljudstva, ki je zmožno, vreči v enem hipu ves notranji prepir od sebe in ki se ne boji. Del ljudstva, ki je hvaležno zapelo, ko mu je njegov cesar vojno proti premoči naznanil.

3. Izvrši vsako delo — bodisi v tvojem lastnem poklicu ali pa v prevzetem pomožnem delu — zdaj z dvojno skrbnostjo. To daje tebi in drugim mir ter zavednost.

4. Ne boj se za sebe in za svoje, ali skušaj se ohraniti pred boleznijo. Zdravniki imajo dovolj dela tudi brez tebe.

5. Skušaj razširjevati okoli sebe prijaznost in veselje — tudi ako je tebi samem v spominu na svoje v boju težko pri srcu. In v tvojem uradu ali obrti bodi prijaznejši, nego si bil morda popreje.

6. Ostani človek tudi proti takim inozemcem, katerih vlade so nas izdale. Ali odvni se od vseh, ki so v velikem času majhni ter bojazljivi. Najbolj se odvrčaj od tistih, ki jemljejo odušarske cene ali ki hočejo na drug način iz bede soljudi dobiček vleči. Kajti te je bolj zaničevati nego gnusno mrčesje.

7. Plačnj zdaj v gotovini. Zlasti stare troje račane. Ako je to neprijetno, potem pomisli, da je pač tvoja krivda, da imaš neplačane račune in opusti raje najmanjšo zabavo, dokler ni vse poplačano. Svoj denar pa pusti v šparkasah in vzemi iz njih le tisto, kar neobhodno potrebuješ.

8. Bodi za-se štedilen v vsem, kar gre čez potrebno in koristno. Ljudstvo, ki se bori za življenje in smrt, nima denarja preveč. Ako pa si bogat, skušaj ravno sedaj rokodelstvo, obrt, trgovino s koristnimi deli oživljati, da ostane drugim prilika za delo in zaslužek.

9. Dajaj kolikor ti je mogoče za negovanje ranjencev, za vojake v boju in za svoje tebe vojakov. To je revščina v vseh časih storila in je svoj zadnji groš s tujo bedo delila. Pa tudi bogatin vé, da bi bilo strahopetno, obvarovati svoj denar, kadar drugi krivijo. Umreti je težje nego plačati. Ako si pa — in mnogo je takih — v položaju, oddajati desetisoče in stotisoče, ostani pohleven v kljub svojim ponosnim številkam; misli na ono staro hoško gospo, ki je darovala celo tretjino vseh prihrankov celo življenje trajajoče službe.

10. Tako ne misli splošno najpreve na-se in na svoje, marveč na skupnost tvojega ljudstva; tako ti ne bode treba od sramote zardeti, kadar bodejo armade zopet prišle ki so zate krvavele. Skrbi začasno zato, da zamoreš potem natihem misliti: „Ako tudi nisem mogel kakor oni najvišje in najzadnje storiti, sem vendar poskusil, storiti lažje in manjše!“

Razno.

Cenjene naročnike prosimo nujno, da naj takoj zaostale naročninske zneske pošljejo, ker nam drugače pod nobenim pogojem ni mogoče, list naprej pošiljati. Naročnino je pri vsakem listu naprej plačati. List stane veliko denarja in mi moramo svoje obveznosti točno izvršiti. Prosimo torej še enkrat, da naj

se nam takaj zaostalo naročnino vpošlje. Kdor bi tej prošnji ne ugodil, temu bi morali list vstaviti. Sicer pa prosimo tudi vse cenjene somišljenike in prijatelje, da naj „Štajerca“ razširjajo in z vsemi močmi zanj delujejo. Čimveč naročnikov in odjemalcev nam bodejo pridobili, temvečji in boljši bode naš prepotrebni list. Vsi na delo za „Štajerca“!

Cenjeni naročniki! Skupno z listom „Pettauer Zeitung“ stopili smo v direktno zvezo s c. kr. korespondenčnim in brzojavnim uradom. S tem je „Štajercu“ omogočeno, da prinaša neposredno pred tiskom vedno še najnovejše telegrame iz bojišča. Za zunanje naročnike bode to gotovo velikega pomena. Kajti v „Štajercu“ čitali bodejo zdaj vedno najnovejša poročila. Za naročnike v Ptuj in okolici pa je to naravnost jako ugodna prilika. Kajti „Štajercu“ nabije v izložbenem oknu svojega uredništva takoj vsako došlo brzojavko. Vsak dan parkrat se vidi torej lahko v oknu najnovejše telegrame. Mislimo, da bodejo cenjeni naši čitatelji s to novo uredbo, ki nam nalaga seveda velike stroške, zadovoljni. Upamo pa tudi, da bodejo cenjeni prijatelji zdaj z vedno večjim navdušenjem za našega tako potrebnega „Štajerca“ delovali!

Cenjenim dopisnikom naznanjamo, da nam je z ozirom na stroge predpise sedanje cenzure popolnoma nemogoče, objaviti gotove polemične članke in dopise.

Cenjeni dopisniki naj imajo tedaj potrpljenje; saj ga moramo tudi mi imeti! Prišli bodejo časi, ko se bode smelo zopet prosteje govoriti. Zdaj pa velja tudi za liste izjemno stanje!

Velikanska bitka v Galiciji.

Velikanski boji na južnem Poljskem in ob galiski meji razburjajo celi svet, kajti te orjaške borbe svetovna zgodovina še ne pozna. Gotovo je, da se bode ta velikanska borba končala z zmago avstro-ogrskega orožja. Voditelji naših armad zasledujejo brzokone isti načrt, kakor se je Nemcem v vzhodni Pruski že posrečil. Avstrijska ofenziva proti severu se je uspešno uresničila. Vojaštvo zavzelo je linijo južno Lublina-Krasnostasa-Grubehova. Ta linija leži že 60 kilometrov od meje. Desna avstrijska skupina, ki se razteguje čez Brody proti jugu ob galiski meji, ima pred seboj mnogo močnejšo rusko armado. Vkljub temu se ji je posrečilo, vstaviti rusko napredovanje. S tem je popolnoma svojo nalogo izvršila; kajti odločitev padla bode na drugem krilu. Severno-vzhodno od Lublina, kjer so Avstriji že došli, leži Rokotno-močvirje; to je največje rusko močvirje. Tam se velike množine vojaštva ne morejo gi-

Razmerje med Nemci in Slovani. „Kölnische Zeitung“, ki velja za oficijozno glasilo nemške vlade, piše: „Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo s nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertje nasprotstvo med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zaupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh, med obema narodoma in naj bodočnosti donese, karkoli hoče.“

Dovoz ranjencev v Ptuj. Preteklo nedeljo došel je veliki vlak ranjencev iz ruskega bojišča v naše mesto. V Ptuj se je izvažnilo okoli 300 ranjencev; med njimi je bilo okoli 40 težko ranjenih. Največ smo opazili Poljakov, nekaj Rusinov, Italijanov, Rumunov in Nemcev. Prostor pred kolodvorom bil je vojaško zaprt, kar je zaradi hitrega in nemotenega dela jako potrebno. Ranjence prevzel je rešilni oddelek tukajšnje prostovoljne požarne brambe, katerega je vodil načelnik g. Steudte z zdravnikom g. dr. Bäck. Tudi vojaška oblast poslala je nekaj pomožnih moči. Delalo se je izredno pridno. Kajti v komaj dveh urah so odpravili pridni močje okroglo 300 ranjencev. Vozov in avtomobilov je bilo dovolj, ki so potem ranjence hitro v razne rezervne bolnišnice spravili. Hvala gre vsem, ki so tako patrijotično pomagali! Ranjenci sami zadržali so se kakor junaki. Niti eden ni tožil. Vsi so kazali še isto navdušenje in isti čisti patrijotizem, kakor pred izbruhom vojne. Čast vrlim tem možem. S takimi vojaki ne more biti naša domovina nikdar premagana!

Ranjenci iz Ptuja. „Pettauer Zeitung“ poroča: Te dni prišlo je zopet več ranjencev iz Ptuja. Tako je došel g. Valerian Spruschina, član prostovoljnega avtomobilskega kora. Gosp. Spruschina moral je v okrožju najhujših bojev pri Lembergu v svojem avtomobilu važno povelje prenesti. Ko se je peljal ravno mimo

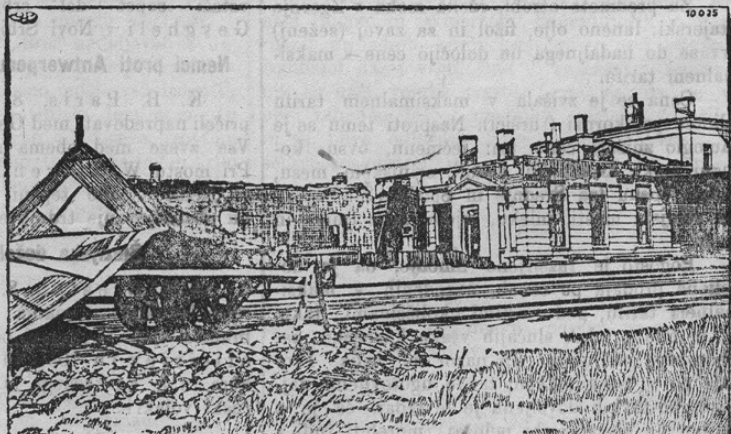

Karte zuden Schlachten in Süd-Polen.

bati. Ako se torej Rusi v severni smeri nazaj vržejo in ako se jim pravočasno ne posreči, rešiti se proti vzhodu, potem so v nevarnosti, da jih vrže avstrijska armada v ono močvirje, kjer jih doseže ista usoda, kakor je dosegla rusko armado pri Mazurskih jezerih.

Besnost Rusov ob nemški meji.

Ob pruski meji so Rusi naravnost grozivo in brez ozira na splošno mednarodno pravo divjali. Napadali, požigali in morili so v vaseh in prebivalci so komaj nago svoje življenje rešili. Pa tudi lastno svojo deželo ne spoštujejo ti azijski divjaki. Tudi tam divjajo kakor zbesneli roparji, ne pa kakor vojaki. Današnja naša slika kaže od Rusov razrušeno in požgano železniško postajo ob meji.

Eine von den Russen niedergebrannte Eisenbahnstation.

Die von den Russen niedergebrannte Eisenbahnstation.